

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1. Mely nyelvekből vett át a magyar nyelv jelentős mennyiségű jövevényszót? Karikázza be a helyes válasz(oka)t! (1 pont)

- a) délszláv
- b) dán
- c) finn
- d) török

2. Definiálja a homonímiákat, és írjon két példát! (2 pont)

–

3. Szótagolja a következő versrészletet minden lehetséges helyen! (1 pont)

Nekem most elég, hogy süt a Nap.

A nyár agyagedényéről lepattognak a virágok.

Nekem most elég, hogy a fák mozdulatain túl
a mozdulatlan hegyekig látok.

(Csoóri Sándor: Nekem most elég, hogy süt a Nap)

---

4. A *vörös* és az *nap* szavakhoz illesszen jelet, képzőt és ragot, úgy, hogy a szavak értelmesek maradjanak! (1,5 pont)

	képző	Jel	rag
vörös			
nap			

5. Határozza meg az alábbi mondatok kiemelt szavának aktuális szófaját! (1 pont)

- a) És most SZABADJON elmondanom egy kis történetet. _____
- b) Még KÖSZÖNÖMÖT sem mondott. _____

6. Elemezze a következő mondatot, és töltsse ki a táblázatot! (2 pont)

Künn a téli nap sárgán, mozdulatlanul égett, mint egy macskaszem, a zúzmarás levegő, a fehér háztetők, a meginduló villamosok az élet kedvét lehelték. (Kosztolányi Dezső)

	Szófaj	mondatrész
künn		
téli		
nap		
sárgán		
mozdulatlanul		
égett		
macskaszem		
levegő		
meginduló		
élet		
kedvét		

7. Szerkesszen olyan ellentétes mellérendelő mondatot, amelyben melléknév szerepel névszói állítmányként! (1 pont)

---

8. Csoportosítsa az alábbi szavakat a táblázatba a megadott kategóriák (hangtani változások) szerint! (1,5 pont)

dobta, lombtalan, látszik, otthon, ecettel, táblázatba, színnel, adja, főzte, állt, szótárral, fűzfa, barátságos, szállnak, résztvevő

Részleges hasonulás	Teljes hasonulás	Összeolvadás	Kiesés	Rövidülés

9. Sorolja betűrendbe az alábbi szavakat! (1 pont)

fél csoport, Felcsút, féldeci, fél deci, felderítés, felderítő, feldolgozó, féldombormű, fele, felé

---

10. Sorolja fel a magyar helyesírás alapelveit! (1 pont)

---

11. Mit jelent az alábbi közmondás? (1 pont)
Kéz kezet mos.

---

12. Írja le azt a szóalakot, amely a megadott szóból és toldalékokból jön létre! (1 pont)

BUTA + 'valamilyenné válik' jelentésű igeképző + ható ige képzője + a feltételes mód jele + T/3. személyű alanyi személyrag: _____

13. Igaz vagy hamis? Ha igaz, jelölje +, ha hamis, akkor – jellel!

(3 pont)

- a) Kazinczy Ferenc Széphalomból irányította a magyar irodalmi életet.
- b) Domonkos István a *Mesteremberek* szerzője.
- c) A „Mert elhagyatnak akkor mindenk” az *Apokrif* című vers első sora.
- d) Vajkay Ákos elveszíti Pacsirta levelét.
- e) Heltai Gáspár a Margit-legenda fordítója.
- f) Ady Nagyváradon ismerkedett meg Lédával.
- g) Erkel Ferenc zenésítette meg a *Szózatot*.
- h) Az epigramma műfaji alapvonása a rövidség és tömörség.
- i) Kurátor Zsófi Németh László gyászoló hősnője.
- j) A *Konyhafal* Mészöly Miklós novellája.

14. Soroljon fel négy drámai műfajt!

(1 pont)

- a) _____
- b) _____
- c) _____
- d) _____

15. Melyik műfaj jut eszébe?

(1,5 pont)

- a) témamegjelölés, segélykérés, seregszemle, isteni beavatkozás, díszítő jelző
  - b) homály, tömörség, párbeszéd, szaggatottság, Arany János
  - c) terjedelmesség, fejezet, epizód, epizódszereplő, Franz Kafka: A per
- a) _____
  - b) _____
  - c) _____

16. Mit jelentenek a következő szakkifejezések! Magyarázza meg tömören!

(3 pont)

- a) ölelkező rím _____
- b) avantgárd _____
- c) tudatregény _____
- d) groteszk _____
- e) petrarcai szonett _____
- f) folklór _____

17. Kösse össze, ami összetartozik!

(2,5 pont)

egérszürke öltöny
fekete és piros olajos kendő
a csavargó bajlódása a cipővel
meggyzín fürdőnadrágok
gyűrött ruha a taxiban

Kosztolányi Dezső: *Fürdés*
Déry Tibor: *Szerelem*
Kosztolányi Dezső: *Pacsirta*
Samuel Beckett: *Godot-ra várva*
Mikszáth Kálmán: *Tímár Zsófi özvegyége*

18. Melyik a három kakuktktojás? Húzza alá, majd indokolja, hogy miért!

(1 pont)

kisregény, eposz, mese, tárca, fikció, novella, elbeszélő költemény, ekloga, dedikálás.

Indoklás:

---

19. Olvassa el figyelmesen a szöveget! Feleljen a kérdésekre!

(3 pont)

Örkény István: *Információ*

Tizennégy éve ül a kapubejáratban, egy kis tolóablak előtt. Mindössze kétfélét kérdeznek tőle.

– Merre vannak a Montex irodái?

Erre így válaszol:

– Az első emeleten, balra.

A második kérdés így szól:

– Hol található a Ruggyanta Hulladék Feldolgozó?

Amire ő így felel:

– Második emelet, jobbra a második ajtó.

Tizennégy év óta még sohasem tévedett, mindenki megkapta a kellő útbaigazítást. Egyszer történt csak, hogy ablakához odaállt egy hölgy, és fölötté a szokásos kérdések egyikét:

– Kérem szépen, merre van a Montex?

Erre ő kivételesen elnézett a messzeségbe, aztán így szólt:

– Mindnyájan a semmiből jövünk, és visszamegyünk a nagy bűdös semmibe.

A hölgy panaszt tett. A panaszt kivizsgálták, megvitatták, aztán elejtették.

Tényleg, nem olyan nagy eset.

a) Hogyan értelmezi a címet?

b) Hogyan értelmezi a szereplő eltérő viselkedését?

c) Értelmezze az egyperces novella zárómondatát!

d) Milyen szerepet töltenek be az intézménynevek?

